

Bruxelles, den 6.11.2012
COM(2012) 635 final

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF om søgsmål
med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser**

DA

DA

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	INDLEDNING	2
2.	ANVENDELSE AF DIREKTIVET FRA 2008 OG FREM	3
3.	VIRKNING AF DIREKTIVET FOR FORBRUGERNE	7
4.	HINDRINGER FOR EFFEKTIVITETEN AF SØGSMÅL MED PÅSTAND OM FORBUD.....	10
5.	DE NÆSTE SKRIDT	14
6.	KONKLUSION.....	16

1. INDLEDNING

Ved direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud¹ på området beskyttelse af forbrugernes interesser indførtes en retslig eller administrativ procedure, der gør det muligt for forbrugerorganisationer og/eller offentlige myndigheder at indlede søgsmål med påstand om forbud mod en erhvervsdrivendes praksis, der er i strid med en række EU-regler om forbrugerbeskyttelse (anført i bilaget til direktivet) i alle medlemsstater. Direktiv 98/27/EF er blevet ændret flere gange (nye direktiver er blevet tilføjet til bilaget). Af klarhedshensyn er dette direktiv blevet kodificeret ved det nugældende direktiv 2009/22/EF.

1.1. Medlemsstaternes gennemførelse af direktivet og anvendelsen heraf indtil 2008

Det konkluderedes i den første beretning, at den store fordel ved direktivet om søgsmål med påstand om forbud var den omstændighed, at det indførte en procedure, der gør det muligt for en enhed at indlede søgsmål med påstand om forbud for at beskytte forbrugernes kollektive interesser i hver medlemsstat. Disse procedurer blev anvendt med succes i forbindelse med nationale overtrædelser, men havde en mere begrænset indvirkning på grænseoverskridende overtrædelser. De hovedårsager, der nævntes af både medlemsstaterne og de interesserede parter til at forklare det lille antal påbud, der blev søgt i en anden medlemsstat, var de omkostninger, den kompleksitet og længden af den tid, der var forbundet med at anlægge sag i en anden medlemsstat.

I Kommissionens beretning understregedes det også, at ikrafttrædelsen af forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse (CPC-forordningen)² til dels forklarede de offentlige myndigheders begrænsede anvendelse af påbudsproceduren i forbindelse med grænseoverskridende overtrædelser, da mekanismerne om gensidig bistand i henhold til forordningen er billigere.

1.2. Metode og formålet med denne beretning

I henhold til artikel 6, stk. 1, i direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser ("direktivet") skal der vedtages en beretning om anvendelsen af direktivet hvert tredje år. Den første beretning, der oprindeligt var planlagt til 2003, blev vedtaget i november 2008.

For at forberede denne anden beretning sendte Kommissionen i marts 2011 spørgeskemaer om anvendelsen af direktivet til offentlige myndigheder og forbrugerorganisationer. Kommissionen modtog 58 svar, hvoraf 37 var fra ministerier eller andre offentlige myndigheder i medlemsstaterne og 21 fra forbrugerorganisationer på nationalt eller europæisk plan.

---

¹ Teksten til direktivet (EUT L 110 af 1.5.2009, s. 30-36) findes på: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32009L0022:EN:NOT>.

² (EUT L 364 af 9.12.2004, s. 1-11).

Desuden bestilte Kommissionen en ekstern undersøgelse³ med henblik på at indsamle yderligere oplysninger om anvendelsen af direktivet og få et overblik over virkningen af direktivet for forbrugerne i ni medlemsstater, dvs. Østrig, Bulgarien, Frankrig, Tyskland, Nederlandene, Portugal, Spanien, Sverige og Det Forenede Kongerige. Disse medlemsstater blev valgt, fordi de ved siden af påbudsproceduren har systemer med kollektive erstatningssøgsmål, der allerede har været i kraft i en årrække.

2. ANVENDELSE AF DIREKTIVET FRA 2008 OG FREM

2.1. Skøn over antallet af påbud

Der foreligger kun begrænsede oplysninger om antallet af nationale og grænseoverskridende påbud, der er iværksat til at forsvare forbrugernes kollektive interesser i de forskellige medlemsstater. Denne mangel på omfattende og pålidelige statistiske data skyldes, at medlemsstaterne ikke er formelt forpligtet til at føre en central database over de påbud, der er iværksat på deres område, og meddele disse oplysninger til Kommissionen. Det er derfor vanskeligt at anslå antallet af påbud, og ethvert skøn, vi foretager, skal anvendes med forsigtighed. Det er muligt at redegøre nærmere for en række dokumenterede tilfælde, men dette betyder ikke, at dette er de eneste søgsmål med påstand om forbud, der faktisk er blevet anlagt.

I det spørgeskema, der blev sendt til relevante berørte parter, blev respondenterne spurgt om antallet af påbud, som de havde søgt siden 2008, både på nationalt plan og på tværs af grænserne. Der blev indberettet i alt 5 632 søgsmål med påstand om forbud. Langt de fleste af disse var nationale. Respondenterne indberettede kun ca. 70 påbud med en grænseoverskridende dimension i den pågældende periode. Hvis disse tal fordeles på medlemsstater, indberettede følgende medlemsstater **det største antal søgsmål med påstand om forbud** fra 2008: Tyskland: Selv om der mangler centraliserede og omfattende statistiske data anførte Forbundsrepublikken Tyskland, at kun syv tyske godkendte organer/organisationer havde anlagt over 3 000 søgsmål. Dette kan sagtens hænge sammen med, at kontrollen med forbrugermarkederne i Tyskland traditionelt er omfattet af privat håndhævelse. Letland: Forbrugerbeskyttelsesmyndigheden har indberettet 956 sager. Det Forenede Kongerige: Office of Fair Trading (OFT) indberettede 938 søgsmål. I Østrig identificerede den eksterne undersøgelse over 500 søgsmål, og Maltas regering indberettede 267 sager.

Vedrørende **påbud med en grænseoverskridende dimension** indberettede følgende medlemsstater det største antal søgsmål i den pågældende periode: Tyskland: Sammenslutningen af tyske forbrugerorganisationer oplyste, at den havde iværksat ca. 20 påbud i forbindelse med grænseoverskridende overtrædelser. Østrig: Bundesarbejtskammer oplyste, at den havde anlagt 8 grænseoverskridende søgsmål med påstand om forbud. Godkendte organer/organisationer samt advokater med speciale inden for forbrugerret anlægger normalt kun søgsmål i sager, hvor de østrigske domstoles kompetence er sikret.

---

³ Undersøgelse af anvendelsen af direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser, gennemført af IBF International Consulting.

Der er normalt en høj succesrate for de anlagte søgsmål. Dette skyldes imidlertid til dels, at de godkendte organer/organisationer på grund af omkostningsrisiciene i forbindelse med retssager kun anlægger søgsmål med påstand om forbud, når de er sikre på at vinde sagen.

2.2. Mest berørte økonomiske sektorer

Selv om der har været tale om påbud i en lang række forskellige økonomiske sektorer, er hovedparten af søgsmålene med påstand om forbud koncentreret i kun et begrænset antal sektorer.

Følgende økonomiske sektorer blev af respondenterne oftest nævnt som værende mest berørt af påbud:

- 1) Telekommunikation
- 2) Banker og investeringer
- 3) Turisme og pakkerejser

Andre sektorer, som blev nævnt af flere respondenter, er fjernsalg, forsikring, energi, nonfood-forbrugsprodukter og passagertransport. Nogle få respondenter nævnte fast ejendom og reparationer i hjemmet eller udlån fra institutioner, der ikke er banker (såkaldte "kviklån"), som andre berørte sektorer.

2.3. De mest almindelige overtrædelser af forbrugerbeskyttelsesregler

Der er iværksat påbud i forbindelse med en lang række overtrædelser af forbrugerbeskyttelseslovgivningen. Desuden har nogle medlemsstater udvidet anvendelsesområdet for påbud ud over den begrænsede liste i bilaget til direktivet. Denne udvidelse er positiv for forbrugerne. Der bør imidlertid henvises til lovgivningen i bilaget til direktivet for at sikre retssikkerhed. Tyskland, Østrig, Portugal, Spanien, Bulgarien og Nederlandene er nogle medlemsstater, hvor anvendelsesområdet for påbud er meget bredere end listen over lovgivning i bilaget til direktivet. De fleste søgsmål med påstand om forbud er imidlertid blevet indledt for kun at standse nogle få former for ulovlig praksis, der skader forbrugernes kollektive interesser.

At dømme efter svarene på spørgeskemaet er følgende former for ulovlig praksis, der skader forbrugernes kollektive interesser, hyppigst resulteret i iværksættelse af påbud, ordnet efter betydning:

- 1) Urimelige kontraktvilkår. Dette er klart den form for praksis, der hyppigst medførte et søgsmål med påstand om forbud.
- 2) Urimelig handelspraksis og vildledende reklame, i samme omfang.

Overtrædelser af forbrugerrettigheder, der førte til iværksættelse af et påbud, var i meget mindre omfang overtrædelser af bestemmelser vedrørende garantiregler, prisangivelser eller udsendelse af uopfordrede e-mails. Nogle medlemsstater (navnlig Spanien) har også en gruppe påbud vedrørende anvendelsen af forbrugerkreditdirektivet. I nogle medlemsstater, hvor påbuddene har et bredere anvendelsesområde, blev der anlagt sag i forbindelse med afbrydelsen af væsentlige ydelser (f.eks. elforsyning). I dette tilfælde kan påbuddet sagtens gå

ud på overholdelse af forbrugerrettigheder, hvorefter en part skal træffe en bestemt foranstaltning. Tilfælde som f.eks. afbrydelsen af tjenester eller forsyninger i Spanien er et godt eksempel på denne form for påbud om, at der skal gøres noget.

2.4. Godkendte organer/organisationer: lovgivningen i de forskellige medlemsstater

Den seneste liste over godkendte organer/organisationer⁴ omfatter i alt 313 godkendte organer/organisationer. Disse organers/organisationers antal og kendetegn varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat. Mens flere medlemsstater kun har udpeget et enkelt organ/en enkelt organisation (Irland, Letland, Litauen, Nederlandene, Rumænien og Sverige), har andre udpeget over 70 (Tyskland og Grækenland). Spanien, Italien og Frankrig befinder sig derimellem med over 15 og under 30 godkendte organer/organisationer. Når medlemsstaterne har udpeget et enkelt godkendt organ/en enkelt godkendt organisation er der generelt typisk tale om en offentlig myndighed med ansvar for forbrugerbeskyttelse, selv om der er undtagelser, f.eks. Nederlandene.

I de medlemsstater, der har udpeget flere godkendte organer/organisationer, er det normalt tale om en blanding af offentlige myndigheder med ansvar for forbrugeranliggender på lokalt, regionalt og nationalt plan samt de mest repræsentative forbrugerorganisationer. Listen over godkendte organer/organisationer indeholder listen over organer/organisationer, der er bemyndiget til at anlægge søgsmål i en anden medlemsstat, men i mange medlemsstater har nogle retlige organer/organisationer, der ikke er omfattet af listen, også kompetence til at anlægge søgsmål på nationalt plan. Nogle forbrugerorganisationer kritiserer det vide skøn ved afgørelsen af, hvilke retlige organer/organisationer der skal omfattes af listen, hvilket kan føre til urimelige og vilkårlige afgørelser. Andre gør også gældende, at forbrugerorganisationer bør have kompetence til at anlægge søgsmål i alle medlemsstater, både i forbindelse med nationale og grænseoverskridende sager.

Undersøgelsen viser også, at det afhænger af den viden og de kvalifikationer, som besiddes af det juridiske personale, der kan anvende påbud, om disse rent faktisk anvendes. Erfaringen viser også, at selv i de medlemsstater, hvor et stort antal organer/organisationer har kompetence til at anlægge søgsmål, er det kun en lille del af dem, der udnytter denne mulighed.

2.5. Påbud med en grænseoverskridende dimension: udformningen af direktivet og situationen i praksis

For at foretage en korrekt vurdering af anvendelsen af påbud i EU bør begrebet grænseoverskridende retssager præciseres. Det fremgår, at grænseoverskridende påbud, dvs. søgsmål med påstand om forbud, der har et grænseoverskridende element, kan antage forskellige former.

Direktivet blev udarbejdet for at gøre det muligt for godkendte organer/organisationer i medlemsstat A at forfølge erhvervsdrivende i medlemsstat B, hvis sidstnævnte ved at handle med forbrugere i medlemsstat A overtrådte forbrugerlovgivningen. For at gøre dette muligt fik godkendte organer/organisationer søgsmålskompetence ved udenlandske domstole. Domstolen i medlemsstat B ville på grundlag af en begæring om at udstede et forbud over for en erhvervsdrivende, der er etableret inden for dens jurisdiktion, behandle og afgøre sagen

---

⁴ EUT C 97 af 31.3.2012.

uden at sætte spørgsmålstegn ved, om det godkendte organ/den godkendte organisation i medlemsstat A har søgsmålskompetence.

Det er imidlertid et af de vigtigste resultater af undersøgelsen, at direktivets udpegning af en "grænseoverskridende sag" kun er den ene af to mulige former for søgsmål med påstand om forbud med en grænseoverskridende dimension, og den anvendes sjældent.

Den anden mere almindelige form for "grænseoverskridende sag" forekommer i det samme scenarie med handel fra medlemsstat B til medlemsstat A. I modsætning til det, direktivets ophavsmænd havde for øje, anlægges en retssag imidlertid af et godkendt organ/en godkendt organisation i medlemsstat A ved en domstol i medlemsstat A. Selv om den erhvervsdrivende er etableret i udlandet, sagsøges han i det land, hvortil han retter sin erhvervsvirksomhed. Denne fremgangsmåde har den fordel, at et godkendt organ/en godkendt organisation kan anlægge sag i sin egen kendte jurisdiktion, som anvender de retsplejeregler, som organet/organisationen formentlig kender bedst. Hvis desuden den lov, der skal finde anvendelse, er loven i medlemsstat A (lex loci damni-princippet i artikel 6 i "Rom II-forordningen"⁵), og problemet med at forkynde retslige dokumenter i udlandet kan blive løst, er denne anden mulighed for at anlægge søgsmål med påstand om forbud den letteste løsning at vælge. Dette gør det også muligt at søge et forbud over for erhvervsdrivende i tredjelande.

En særlig "grænseoverskridende" sag blev indledt i maj 2009 af DECO⁶ i samarbejde med Frankrigs UFC-Que Choisir og Belgiens Test-Achats. Den "samordnede indsats" vedrørte luftfartsselskabers almindelige befordringsbetingelser (direktiv 93/13/EØF). Der blev afsagt dom med hensyn til Belgien, og tre luftfartsselskaber blev pålagt at ophøre med at anvende en række kontraktvilkår, der blev anset for urimelige. Hvert skridt fra forbrugerorganisationernes side var koordineret, herunder de ledsagende kommunikationsforanstaltninger såsom pressemeddelelser. Denne form for samordnet indsats udgjorde en bestemt type grænseoverskridende samarbejde, selv om den ikke formelt kunne betragtes som en grænseoverskridende retssag.

2.6. Forbindelse til CPC-forordningen om grænseoverskridende overtrædelser

CPC-forordningen fastsætter en ordning for gensidig bistand for nationale håndhævelsesmyndigheder, som gør det muligt for myndighederne at henvende sig til hinanden for at få bistand til undersøgelser og/eller håndhævelse for at standse en praksis, der ikke er i overensstemmelse med den lovgivning, der er anført i bilaget til forordningen. CPC-forordningen har til formål at beskytte forbrugernes kollektive økonomiske interesser og ikke at behandle individuelle klager.

Det fremgik af beretningen fra 2008 om direktivet om søgsmål med påstand om forbud, at CPC-forordningen havde indflydelse på anvendelsen af sådanne søgsmål, navnlig viste erfaringen, at de fleste offentlige myndigheder efter CPC-forordningens ikrafttræden har valgt at anvende dens mekanismer om gensidig bistand, når de bekæmper en ulovlig praksis fra en erhvervsdrivende i en anden medlemsstat, i stedet for at anlægge sag direkte ved domstolene i den pågældende medlemsstat, da den første mulighed kunne være billigere for dem. Svarene på spørgeskemaet i 2011 bekræfter denne tendens, selv om én offentlig myndighed i en

---

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen), EUT L 199 af 31.7.2007, s. 40-49.

⁶ Associação Portuguesa para a Defesa do Consumidor.

medlemsstat understregede, at søgsmål med påstand om forbud stadig udgør et værdifuldt redskab for offentlige myndigheder, som kan anvendes, såfremt CPC-mekanismerne ikke skulle opnå de forventede resultater.

Endelig understregede flere respondenter, at listen over lovgivning i bilaget til direktivet om søgsmål med påstand om forbud bør tilpasses listen i bilaget til CPC-forordningen.

3. VIRKNING AF DIREKTIVET FOR FORBRUGERNE

Svarene på spørgeskemaet og resultaterne af undersøgelsen viser, at søgsmål med påstand om forbud er et velegnet værktøj til at kontrollere markederne, navnlig for at sikre rimelige kontraktvilkår. I denne henseende har de medført betydelige fordele for forbrugerne som helhed. Deres virkning er imidlertid i højere grad rettet mod fremtiden og ikke i så høj grad mod at afhjælpe tidligere skader, og det er meget vanskeligt at gøre den op i penge.

Selv om søgsmål med påstand om forbud som sådanne ikke giver mulighed for at kræve erstatning for tidligere skader, kan muligheden for at anvende dem i sig selv være nyttig. Som et styringsværktøj kan de anvendes som et afskrækkende middel uden inddragelse af en domstol.

En anden vigtig konklusion er, at søgsmål med påstand om forbud fungerer særdeles godt sammen med markedsdeltagere, der overholder loven i et vist omfang. Over for erhvervsdrivende, som bevæger sig på kanten af loven, og kriminelle aktører er søgsmål med påstand om forbud ikke altid en passende mekanisme til at bringe en ulovlig praksis til ophør. Ifølge flere af de adspurgte kan der i sådanne situationer være behov for strafferetlige og administrative sanktioner og indførelse af specifikke begrænsninger for udøvelsen af forretningsaktiviteter for at sikre, at forbrugerbeskyttelseslovgivningen overholdes.

3.1. Reduktion af antallet af overtrædelser af forbrugerbeskyttelsesregler

Selv om de fleste adspurgte respondenter og eksperter anførte, at virkningen af søgsmål med påstand om forbud ikke kun kan måles i antallet af sager, der er anlagt ved domstolene, er det også en vigtig mulighed, som kan anvendes til at få virksomheder til at bringe overtrædelser til ophør frivilligt. For flere interesserede parter har selve muligheden for at kunne anlægge et søgsmål med påstand om forbud en iboende afskrækkende virkning i forhandlingerne med dem, der overtræder lovgivningen. På den anden side har andre erhvervsdrivende i visse tilfælde, når en påstand om forbud tages til følge, og en erhvervsdrivendes praksis erklæres ulovlig, en tendens til at afholde sig fra at anvende en lignende praksis, selv om de ikke er retligt bundet af afgørelsen.

Under hensyntagen til resultaterne af undersøgelsen og svarene på spørgeskemaet konkluderer vi, at direktivet til en vis grad har øget overholdelsen af lovgivningen om forbrugerbeskyttelse blandt økonomiske aktører i visse sektorer af økonomien, selv om der ikke foreligger tilstrækkeligt mange data til at anslå denne reduktion i procent.

3.2. Reduktion af antallet af skader, der påføres forbrugere

Det er en vigtig konklusion af undersøgelsen, at direktivet har haft direkte kvalitative fordele for forbrugerne, selv om det ikke nødvendigvis var muligt at gøre disse fordele op i penge. Grunden hertil er, at det i mange tilfælde ikke er muligt at fastslå det præcise antal forbrugere,

der potentielt lider skade som følge af en ulovlig praksis. Endvidere er mange af de kontraktvilkår, der erklæres ulovlige efter et søgsmål med påstand om forbud, ikke relateret til den pris, der skal betales af forbrugere.

For at vurdere den mulige virkning af søgsmål med påstand om forbud med hensyn til at reducere de skader, der påføres forbrugere, bør man være særlig opmærksom på urimelige kontraktvilkår, der kan have en umiddelbar direkte indvirkning på forbrugernes forpligtelser i henhold til aftalen.

Når en domstol erklærer et bestemt kontraktvilkår ugyldigt, kan den erhvervsdrivende ikke længere anvende det pågældende vilkår i alle aftaler. Dette er til fordel for forbrugeren, navnlig hvis vilkåret regulerer prisstigninger eller andre økonomiske virkninger, og i et sådant tilfælde kan fordelen gøres op i penge, da mange forbrugere vil reducere deres fremtidige betalinger som en direkte følge af søgsmål med påstand om forbud. F.eks. er "afrundingssagerne" i Spanien resulteret i et forbud mod nye ulovlige gebyrer i en række sektorer (banker, telekommunikation, parkering).

I Østrig blev der eksempelvis anlagt et søgsmål med påstand om forbud mod urimelige vilkår i en østrigsk banks bankkontrakter. I august 2009 oplyste banken sine kunder om i kontoudtogene, at priserne for anfordringskonti ville blive hævet pr. 1. oktober i overensstemmelse med stigningen i forbrugerprisindeksen for 2008 svarende til en stigning på 3,2 %. Banken henviste til indekseringsklausulen i standardkontraktvilkårene, som gjorde det muligt for banken automatisk at hæve priserne for løbende forpligtelser én gang om året på grundlag af udviklingen i forbrugerprisindekset. Dette påbud havde en væsentlig virkning for forbrugerne, da de fleste andre banker, der have anvendt lignende vilkår, i foråret 2011 undlod automatisk at hæve prisen, og dette var til gavn for flere millioner kunder i østrigske banker. Dette er et klart eksempel på, at en påstand om forbud, der tages til følge, kan være direkte medvirkende til, at loven overholdes, ikke kun med hensyn til den sagsøgte, men for hele den økonomiske sektor. Desuden var fordelen for forbrugerne let at gøre op i penge.

Et andet tilfælde, hvor fordelen for forbrugerne som følge af en vunden sag er blevet opgjort i penge, er Foxtons-sagen i Det Forenede Kongerige⁷ (vedrørende urimelige vilkår i lejeaftaler med mindre udlejere (consumer landlords)). Rimelighedstesten vedrørte Foxtons' a) vilkår for fornyelsesprovision, b) provision af salg af ejendommen og c) fornyelsesprovision ved salg til tredjemand. High Court fastslog formelt, at visse vilkår i Foxtons' kontrakter var urimelige, og udstedte et forbud mod, at Foxtons anvender disse eller lignende vilkår eller indsætter disse vilkår i fremtidige kontrakter. Ifølge OFT udgør fordelen for forbrugerne 4,4 mio. GBP, selv om en af de adspurgte er af den opfattelse, at den positive virkning let kan vise sig at være 10-20 gange højere.

3.3. Virkninger af søgsmål med påstand om forbud for individuelle forbrugere, der er berørt af overtrædelser: klagemuligheder i forskellige medlemsstater

Som hovedregel giver proceduren for søgsmål med påstand om forbud, som blev indført med direktivet, ikke mulighed for, at forbrugere, der har lidt skade på grund af en ulovlig praksis, kan opnå erstatning. Klagemulighederne for forbrugere, der er berørt af en erhvervsdrivendes praksis, som er erklæret ulovlig efter et søgsmål med påstand om forbud, varierer imidlertid fra medlemsstat til medlemsstat. Nogle medlemsstater lader i et vist omfang virkningen af et

---

⁷ <http://www.oft.gov.uk/OFTwork/consumer-enforcement/consumer-enforcement-completed/foxtons>

søgsmål med påstand om forbud komme de berørte forbrugere til gode. Flere af dem, der besvarede spørgeskemaet, og af de adspurgte understregede betydningen af at udvide virkningerne af søgsmål med påstand om forbud til at omfatte individuelle forbrugere, således at de kan opnå passende erstatning for den lidte skade. Nogle klagemuligheder, både af individuel og kollektiv art, som er til rådighed for forbrugere i de forskellige medlemsstater, er beskrevet nedenfor.

a) Individuelle klagemuligheder

I de fleste medlemsstater er der ingen forbindelse mellem et søgsmål med påstand om forbud og tildeling af erstatning til forbrugere for den skade, der er lidt som følge af en ulovlig praksis. Forbrugere, hvis rettigheder er blevet krænket, er derfor nødt til at håndhæve deres rettigheder ved at anlægge sag ved en almindelig domstol, enten individuelt eller kollektivt, i de medlemsstater, hvor der findes kollektive søgsmålsordninger. I mange medlemsstater er domstole, der behandler sådanne søgsmål anlagt af forbrugere for at opnå erstatning, desuden ikke bundet af den tidligere afgørelse i søgsmålet med påstand om forbud. Forbrugere, der søger erstatning, vil skulle godtgøre overtrædelsen, skaden og årsagsforbindelsen mellem de to.

I nogle medlemsstater er situationen imidlertid en anden. Ifølge den bulgarske kommission for forbrugerbeskyttelse kan forbrugere f.eks. påberåbe sig en eksigibel retsafgørelse om en påstand om forbud, når de fremsætter et erstatningskrav, og skal kun bevise omfanget af den lidte skade. I Luxembourg kan forbrugere anvende retsafgørelsen om et påbud til at anmode "juge de paix" om at tildele erstatning. I Irland har domstolen mulighed for at kræve, at den erhvervsdrivende betaler erstatning til en forbruger, der har lidt tab som følge af den erhvervsdrivendes handlinger. I Malta kan der i forbindelse med den administrative procedure pålægges genoprettelse af en tidligere tilstand med hensyn til forbrugers penge eller ejendom.

I andre medlemsstater kan forbrugere, der er berørt af en ulovlig praksis, opnå erstatning gennem håndhævelse af en retsafgørelse, og domstolen kan derpå afgøre, hvordan forbrugere, der er berørte af den ulovlige praksis, bør ydes erstatning, f.eks. ved at få den erhvervsdrivende til at tilbagebetale uretmæssigt betalte beløb.

I Nederlandene accepterede en domstol, at den retsstridige karakter af en virksomheds adfærd også blev fastslået med hensyn til den individuelle sagsøger, for så vidt som han tilhørte den gruppe, der var nævnt i afgørelsen. Dette betyder, at afgørelsen om adfærdens retsstridige karakter i et kollektivt søgsmål kan tages som udgangspunkt i et senere opfølgende søgsmål. Proceduren med søgsmål med påstand om forbud hjalp således en individuel sagsøger med at påvise den retsstridige karakter af den sagsøgte adfærd.

b) Kollektive klagemuligheder

I nogle af de medlemsstater, hvor der findes kollektive søgsmålsordninger, kan anlæggelsen af et søgsmål med påstand om forbud, der tages til følge, have visse konsekvenser for et kollektivt søgsmål, der er anlagt af de berørte forbrugere med henblik på at kræve erstatning som følge af den ulovlige praksis foruden de ovennævnte normale virkninger af en påstand om forbud, der tages til følge.

I Spanien er der mulighed for til påstanden om forbud at knytte en anmodning om tilbagebetaling af de beløb, der er modtaget af forbrugere i forbindelse med en ulovlig praksis,

og den afgørelse, hvori en praksis erklæres ulovlig, vil også i dette tilfælde fastsætte den erstatning, som den erhvervsdrivende skal betale. Hvis de berørte forbrugere er blevet identificeret, fastsætter domstolen det beløb, som de hver især skal modtage. Der er imidlertid en række proceduremæssige hindringer, som gør det vanskeligt i praksis at kombinere både påstanden om forbud og påstanden om erstatning.

I Nederlandene kan parter, der handler på vegne af forbrugere, som er påført skade, anlægge et anerkendelsessøgsmål med henblik på at få fastslået, at en overtrædelse er blevet begået af den part, der har forvoldt skaden. Denne anerkendelsesdom anses for at være et incitament for parterne til at nå frem til et forlig og gøre forliget bindende ved hjælp af den nederlandske lov om kollektive søgsmål (Wcam⁸). I henhold til loven fra 2005 om kollektiv afvikling af masseskade kan appelretten i Amsterdam gøre et forlig om masseskade mellem en enhed, der repræsenterer kollektive interesser, og den person/de personer, der forårsager skaden, bindende for alle sagsøgere i det kollektive søgsmål. Udgangspunktet er en aftale, som søger at erstatte kollektive skader. De parter, der har opnået aftalen, indgiver en fælles anmodning til retten i Amsterdam om at erklære aftalen for bindende. Af afgørende betydning i forbindelse med Wcam er den omstændighed, at hele gruppen af skadelidte er bundet af forliget, så snart retten har erklæret aftalen for bindende. Der er imidlertid en opt-out-mulighed. En af begrænsningerne ved denne ordning er, at den kun fungerer, hvis parterne når frem til en aftale, og selv en afgørelse om, at adfærden er retsstridig, er ikke altid tilstrækkelig til at sikre, at der opnås et forlig.

I Bulgarien kan et krav om erstatning fra de skadelidte indgives på samme tid som et søgsmål med påstand om forbud. Retten fastsætter en tidsfrist, inden for hvilken de skadelidte kan erklære, at de vil deltage i retssagen. Efter at have truffet afgørelse kan retten fastsætte, at der skal betales erstatning til de skadelidte. Retsafgørelsen er bindende for skadevolderen, sagsøgerne og alle personer, der led skade som følge af samme overtrædelse og ikke har erklæret, at de vil indgive et individuelt krav. Søgsmålet med påstand om forbud går forud for erstatningssøgsmålet. Hvis påstanden om forbud tages til følge, kan en gruppe af forbrugere anlægge et erstatningssøgsmål. I denne (nye) retssag behøver de ikke at bevise, at lovgivningen er overtrådt (ulovlig praksis eller urimeligt vilkår); de skal kun bevise omfanget af den lidte skade. Selv om det repræsentative søgsmål kan behandles under samme procedure som søgsmålet med påstand om forbud eller i en særskilt procedure, opdeler retterne ofte de to søgsmål i særskilte procedurer.

Med hensyn til kollektiv håndhævelse på forbrugerområdet spiller forbrugerombudsmanden i Sverige også en central rolle, da denne kan anlægge et gruppesøgsmål om erstatning på vegne af en lang række forbrugere i søgsmål med påstand om forbud. Denne mulighed er imidlertid kun blevet udnyttet i et begrænset antal tilfælde.

4. HINDRINGER FOR EFFEKTIVITETEN AF SØGSMÅL MED PÅSTAND OM FORBUD

Hindringerne for, at søgsmål med påstand om forbud er effektive, kan klassificeres i følgende grupper: finansielle risici, procedurens længde, procedurens kompleksitet, begrænset retsvirkning af afgørelserne og håndhævelse af afgørelserne.

---

⁸ Wet collectieve afwikkeling massaschade

4.1. Finansiell risiko forbundet med sagsanlæg

Sagsomkostningerne angives som en af de væsentlige hindringer for en mere udbredt anvendelse af søgsmål med påstand om forbud. Selv om retsafgifterne generelt er lave, og advokater ikke er urimeligt dyre i alle lande, er omkostningerne fortsat en alvorlig bremse, navnlig på grund af "princippet om, at taberen betaler". For at begrænse risikoen for at betale modpartens afgifter og omkostninger anlægges kun sager, der "med sikkerhed kan vindes". Godkendte organer/organisationer, der har flere midler, er imidlertid undertiden rede til at anlægge en sag ved domstolene med risiko for at tabe den, når det drejer sig om et principspørgsmål. Men selv om de vinder en sag, kan godkendte organer/organisationer alligevel pådrage sig en finansiell risiko: Berørte parter nævner også risikoen for, at sagsomkostningerne ikke godtgøres, selv om sagsøgeren vinder sagen, fordi den sagsøgte ikke er i stand til at betale omkostningerne. I nogle medlemsstater, f.eks. Østrig, er den part, der anlægger et søgsmål med påstand om forbud, desuden forpligtet til at betale erstatning, hvis den afgørelse, der træffes i sagen om foreløbige forholdsregler, efterfølgende ophæves i hovedsagen.

Den finansielle risiko i forbindelse med søgsmål med påstand om forbud begrænses i nogle medlemsstater, hvor organisationer, der forsvarer kollektive interesser, er fritaget for retsafgifter og endog kan ansøge om et tilskud under den generelle retshjælpsordning. Dette er tilfældet i f.eks. Spanien, og ordningen overvejes også i Nederlandene. I Spanien omfatter denne ret til retshjælp advokatsalærer, offentliggørelse af meddelelser eller bekendtgørelser, kopier, certifikater osv. Selv i de medlemsstater, hvor forbrugerorganisationer har adgang til retshjælpsordninger, er betalingen for de annoncer i massemedierne, der er nødvendige, når forbrugerorganisationer anlægger et kollektivt erstatningssøgsmål foruden søgsmålet med påstand om forbud, imidlertid et af de største problemer, som forbrugerorganisationerne står over for, da denne omkostning ikke godtgøres.

I Bulgarien modtager forbrugerorganisationer ikke noget tilskud til retssager, men der stilles midler til rådighed for dem på grundlag af, hvilke foranstaltninger de har truffet til fordel for forbrugerne i det foregående år. Et af kriterierne for tildelingen af statstilskuddet til forbrugerorganisationer er antallet af søgsmål med påstand om forbud, der er anlagt ved domstolene i det foregående år. Desuden er der i Bulgarien fastsat yderligere kriterier i civilprocesloven med hensyn til, om påstandene kan realitetsbehandles, hvorved "godkendte organer/organisationer" skal bevise, at de er i stand til at afholde udgifterne i forbindelse med behandlingen af sagen, herunder sagsomkostninger.

4.2. Procedurens længde

Den anden hindring er procedurens længde. Opfattelsen af, hvilken længde der er acceptabel, varierer fra medlemsstat til medlemsstat. Det er værd at påpege, at procedurens længde ikke knytter sig til selve mekanismen, men derimod til de nationale retssagers iboende langsommelighed.

I Sverige garanterer eksistensen af en særlig domstol, Marknadsdomstolen, som hovedsagelig beskæftiger sig med søgsmål med påstand om forbud med henblik på beskyttelse af kollektive forbrugerinteresser, en forholdsvis hurtig procedure i sådanne sager. Alligevel er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ved Marknadsdomstolen stadig ca. 11-12 måneder. I andre medlemsstater kan længden af hele proceduren gennem tre retsinstanser endog overstige 5 år i visse komplekse sager.

En anden hindring i forbindelse med procedurans længde er, hvornår der kan kræves håndhævelse. Det forholder sig f.eks. således i Spanien, at selv om loven som hovedregel giver mulighed for foreløbig fuldbyrdelse af enhver dom, og der ikke gælder særlige regler for kollektive søgsmål, som strider mod denne hovedregel, har domstolene normalt besluttet ikke at tillade fuldbyrdelse på grund af den foreløbige karakter af disse udtalelser, og de godkendte organer/organisationer er derfor forpligtet til at vente indtil den endelige afgørelse.

I Bulgarien betød ikrafttrædelsen af den nye civilproceslov i 2008, at retsafgørelser om søgsmål med påstand om forbud i tilfælde af appel først kan håndhæves, når tredjeinstansretten har truffet en afgørelse.

4.3. Procedurens kompleksitet

De fleste berørte parter og eksperter er af den opfattelse, at en anden væsentlig bremse for en mere udbredt anvendelse af søgsmål med påstand om forbud er procedurens reelle eller opfattede kompleksitet. Dette problem forværres i grænseoverskridende sager på grund af det manglende kendskab til materielle og proceduremæssige regler i andre medlemsstater.

I denne forbindelse er et af de problemer i grænseoverskridende sager, som er nævnt af berørte parter og eksperter, vanskeligheden ved at anvende den internationale privatrets bestemmelser, navnlig vedrørende retternes kompetence (forordning 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, "Bruxelles I-forordningen"⁹) og lovvalgsregler (forordning 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt, "Rom II-forordningen"¹⁰). Det er vanskeligt at forstå på grundlag af bemærkningerne fra berørte parter, om dette skyldes manglende viden, uerfarenhed eller lovgivningens svaghed. Harmoniseringen af den internationale privatrets bestemmelser på EU-plan har uden tvivl øget retssikkerheden i forhold til situationen for nogle år siden, hvor hver medlemsstat anvendte sine egne regler. Trods harmoniseringen af disse bestemmelser kan der alligevel stadig herske tvivl om fortolkningen af disse bestemmelser, indtil EU-Domstolen er fremkommet med yderligere retningslinjer for anvendelsen heraf, navnlig for så vidt angår forordningen om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt, "Rom II-forordningen", som ikke har fundet anvendelse i EU så længe.

Kompleksiteten af søgsmål med påstand om forbud i grænseoverskridende sager forstærkes af andre problemer af mere praktisk art, f.eks. sprogbarrierer og også vanskeligheden ved at få adgang til virksomhedsoplysninger i udlandet. Et af problemerne er at identificere en udenlandsk erhvervsdrivende og finde hans adresse. Dette gør det vanskeligere at sende advarselskrivelser eller anlægge sag. Selv hvis den erhvervsdrivende identificeres, kan det tage lang tid til at forkynde meddelelser for udenlandske virksomheder og være resultatløst, navnlig når erhvervsdrivende kun opgiver postboksadresser eller falske adresser¹¹.

---

⁹ EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1-23.

¹⁰ EUT L 199 af 31.7.2007, s. 40-49.

¹¹ Forordning (EF) nr. 1393/2007 og nr. 1206/2001 har øget hastigheden og retssikkerheden i forbindelse med forkyndelse af dokumenter og bevisoptagelse på tværs af grænserne.

4.4. Begrænset virkning af afgørelserne

I mange medlemsstater er en afgørelse kun obligatorisk med hensyn til den konkrete sag og de involverede parter.

I nogle medlemsstater anvendes dette princip mindre strengt, navnlig hvad angår ugyldigheden af urimelige kontraktvilkår. Frankrig er et godt eksempel på en streng anvendelse af dette princip, da annulleringen af urimelige klausuler kun berører den erhvervsdrivendes fremtidige kontrakter, hvilket gør retssager mod urimelige vilkår nytteløse, når det omtvistede kontraktvilkår ikke længere anvendes af den erhvervsdrivende over for forbrugerne.

Når en klausul erklæres urimelig i Spanien, er konsekvensen heraf, at klausulen bliver ugyldig med virkninger *ex tunc*, hvilket indebærer genoprettelse af den tidligere situation og en forpligtelse til at tilbagebetale de berørte forbrugere de penge, der ulovligt var betalt ved anvendelsen af den urimelige klausul. Desuden har domstolene fastslået i visse sager, at virkningerne af ugyldighed bør udvides til andre virksomheder, der anvender samme kontraktvilkår.

Et andet problem er den omstændighed, at anvendelsesområdet for et søgsmål med påstand om forbud ikke er hele Europa, hvilket indebærer, at en erhvervsdrivende, som bevæger sig på kanten af loven, kan flytte fra den ene medlemsstat til den anden og gentage sine aktiviteter. En berørt part nævnte også den omstændighed, at afgørelser i mange jurisdiktioner ikke kan forkyndes over for enkeltpersoner. I Det Forenede Kongerige kan OFT anlægge sag for vildledende reklame mod "enhver person", der er involveret i formidlingen af en reklame (f.eks. virksomhedsledere og administrerende direktører).

4.5. Håndhævelse af afgørelser

De vanskeligheder, der er fremhævet i de foregående afsnit, vedrører hovedsagelig den fase, hvor der træffes afgørelse om søgsmålet med påstand om forbud. På grundlag heraf kan det antages, at så snart hindringerne er overvundet, og det godkendte organ/den godkendte organisation har opnået en endelig positiv afgørelse, er sagen løst. Dette er imidlertid ikke nødvendigvis tilfældet, da den omstændighed, at der træffes en positiv afgørelse, i mange tilfælde ikke betyder, at den rent faktisk håndhæves, og at overtrædelsen bringes til ophør. Mange berørte parter understregede vanskeligheden ved at sikre gennemførelsen af vedtagne afgørelser, navnlig i tilfælde, hvor sælgeren eller tjenesteudbyderen ignorerer afgørelsen, uanset de pålagte sanktioner. Erfaringen har vist, at overtrædelser kun kan anfægtes behørigt, når erhvervsdrivende forventer en sanktion, som er tilstrækkeligt afskrækkende og faktisk håndhæves. Hvis sanktionen ikke er tilstrækkeligt afskrækkende, accepterer mange erhvervsdrivende bevidst omkostningerne ved en retssag, som er lave i forhold til den opnåede fortjeneste.

De sanktioner, der iværksættes for manglende efterkommelse af afgørelser, varierer fra medlemsstat til medlemsstat, men de anses generelt for ikke at være tilstrækkeligt afskrækkende. I Nederlandene er det muligt at pålægge betaling af et engangsbeløb, hvis domstolens afgørelse ikke efterkommes. Når dette sker, og der pålægges betaling af et engangsbeløb, går dette beløb til den anden part. I Sverige udstedes påbud under fastsættelse af en bøde i tilfælde af manglende efterkommelse. I Bulgarien pålægges enhver person, der

ikke efterkommer et påbud, en økonomisk sanktion på mellem 5 000 og 23 000 BGN¹². I Spanien er der en daglig tvangsbøde for manglende efterkommelse på mellem 600 og 60 000 EUR for hver dags forsinkelse med at gennemføre retsafgørelsen. Enhver, som vedvarende nægter at efterkomme en retsafgørelse, kan teoretisk pålægges strafferetlige sanktioner i Spanien, men dette er, så vidt vides, aldrig sket i en sag vedrørende påbud.

5. DE NÆSTE SKRIDT

5.1. Indledning

Trods deres begrænsninger anses søgsmål med påstand om forbud af langt størstedelen af berørte parter og eksperter for at være et nyttigt redskab med et betydeligt potentiale, hvis de konstaterede mangler afhjælpes.

I Europa-Parlamentets beslutning af 2. februar 2012 om en sammenhængende EU-strategi for kollektive retsmidler er Europa-Parlamentet af den opfattelse, at "forbud ligeledes spiller en vigtig rolle i forbindelse med beskyttelsen af borgernes og virksomhedernes rettigheder i henhold til EU-lovgivningen, og mener, at de mekanismer, der er indført i henhold til forordning (EF) nr. 2006/2004 om forbrugerbeskyttelsessamarbejde samt direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser, kan forbedres betydeligt med henblik på at fremme samarbejde og forbud i grænseoverskridende sager".

Mulige foranstaltninger foreslået af berørte parter med henblik på at forbedre effektiviteten af påbud:

a) Foranstaltninger af ikke-lovgivningsmæssig karakter

Der findes foranstaltninger, der kan øge anvendelsen af søgsmål med påstand om forbud og effektiviteten heraf uden at ændre lovgivningen, enten på europæisk eller på nationalt plan. En sådan mulig foranstaltning er at tilrettelægge **oplysningskampagner og uddannelse** for godkendte organer/organisationer inden for anvendelsen af påbud, da mange af dem ikke har tilstrækkeligt kendskab til at udnytte dem. På tilsvarende vis foreslår nogle berørte parter, at der indføres mekanismer (f.eks. et **websted**) til at offentliggøre tilfælde af søgsmål med påstand om forbud i hele Europa. Et sådan websted kunne også indeholde oplysninger om anvendelsesområdet for påbud og de proceduremæssige regler i de forskellige medlemsstater, oversat til alle EU's officielle sprog.

b) Mulige ændringer af lovgivningen

De fleste berørte parter mener, at direktivet er en ligetil og veludformet lovgivning. Det fremgår imidlertid, at omfanget af anvendelse og effektiviteten af søgsmål med påstand om forbud varierer mere fra medlemsstat til medlemsstat, end det ville være ønskeligt. Direktivet indeholder en række grundlæggende regler, men giver medlemsstaterne et stort spillerum til at udforme de nærmere bestemmelser i forbindelse med søgsmål med påstand om forbud, herunder de proceduremæssige regler, samt deres anvendelsesområde og virkninger. Den ulige effektivitet af søgsmål med påstand om forbud i forskellige medlemsstater skyldes

---

¹² Mellem 2 556 og 11 759 EUR på grundlag af vekselkursen pr. 21. juni 2012.

hovedsagelig forskelle i den måde, hvorpå medlemsstaterne har gennemført direktivet i den nationale lovgivning, og forskelle i deres proceduremæssige og materielle regler. Flere respondenter, herunder en række offentlige myndigheder i medlemsstaterne, går ind for en større grad af harmonisering (med hensyn til frister for at anlægge sagen, fristen for at afsige en retsafgørelse og omkostninger) i de forskellige medlemsstaters påbudsprocedurer, i det mindste i forbindelse med grænseoverskridende sager. Under alle omstændigheder ville det være hensigtsmæssigt, at de bestemmelser, der er særlig nyttige til at forbedre effektiviteten af søgsmål med påstand om forbud, og som anvendes i en række medlemsstater, indføres i de andre medlemsstater.

Berørte parter har foreslået en række mulige foranstaltninger, som vil sikre, at søgsmål med påstand om forbud anvendes oftere og er mere effektive. Det er foreslået, at nogle af de foranstaltninger, der allerede findes i en række medlemsstater, indføres på europæisk plan. De vigtigste af disse er følgende:

1. **Udvidelse af anvendelsesområdet** for direktivet til alle forbrugerbeskyttelsesregler. Flere berørte parter går ind for at udvide anvendelsesområdet for søgsmål med påstand om forbud ud over listen i bilaget, som det allerede er tilfældet i nogle medlemsstater. F.eks. betragtes lovgivning om beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger i stigende grad som "forbrugerlovgivning".
2. **Udvidelse af virkningerne af afgørelserne.** De fleste berørte parter er af den opfattelse, at forbrugerne bør have direkte fordel af en dom efter en vundet sag og ikke være tvunget til at anlægge nye sager for at håndhæve deres rettigheder. Der bør i direktivet indføres klare bestemmelser om muligheden for at betale erstatning til forbrugere og metoden til at gøre dette. Endvidere skal forældelsesfristen for krav fra forbrugere, der er berørt af overtrædelsen af bestemmelserne, suspenderes under søgsmålet med påstand om forbud. Når et kontraktvilkår erklæres ulovligt, bør virkningen af denne afgørelse udvides til at omfatte alle lignede nuværende og fremtidige kontrakter (det er allerede tilfældet i nogle medlemsstater).
3. **Hastesager** om foreløbige forholdsregler. Flere berørte parter gik ind for en bestemmelse, som kræver obligatorisk brug af en fremskyndet procedure for alle søgsmål med påstand om forbud og ikke kun "efter omstændighederne", som fastsat i direktivets artikel 2. Da forskellige nationale lovgivninger imidlertid ikke har samme forståelse af betydningen af "fremskyndet procedure", bør direktivet indeholde visse krav vedrørende den fremskyndede procedure, f.eks. med hensyn til frister for at afsige retsafgørelsen om påbuddet.
4. **Ret til information.** Flere berørte parter anførte, at godkendte organer/organisationer bør have ret til at få adgang til navnet og den juridiske adresse på virksomheder, der er involveret i ulovlig praksis. Virksomheder bør forpligtes til at offentliggøre de standardkontrakter, de anvender, som det er tilfældet i Spanien, hvor standardkontraktvilkår skal registreres i "Registro de Condiciones Generales de la Contratación". De fleste berørte parter er også af den opfattelse, at afgørelser bør offentliggøres for at informere forbrugere og afskrække erhvervsdrivende. Dette er allerede tilfældet i nogle medlemsstater.
5. **Finansiering.** De fleste berørte parter er af den opfattelse, at princippet om, at "taberen betaler" fortsat bør finde anvendelse i forbindelse med søgsmål med påstand

om forbud. Nogle tilkendegav imidlertid, at dette princip bør anvendes på en fleksibel måde, som er fordelagtig for godkendte organer/organisationer, som det er tilfældet i nogle medlemsstater.

6. **Håndhævelsen af afgørelser** bør forbedres. Med henblik herpå mener flere berørte parter, at medlemsstaterne bør forpligtes til at indføre afskrækkende sanktioner for manglende efterkommelse af påbud for at sikre, at urimelig handelspraksis ikke kan betale sig for erhvervsdrivende.

Endelig anførte flere berørte parter, herunder offentlige myndigheder fra nogle medlemsstater, at der bør indføres en ordning for kollektive søgsmål for forbrugere på europæisk plan, foruden mulige forbedringer i forbindelse med søgsmål med påstand om forbud.

6. KONKLUSION

På grundlag af ovenstående resultater kan Kommissionen drage følgende konklusioner om direktivets anvendelse:

Trods deres begrænsninger udgør søgsmål med påstand om forbud et nyttigt redskab for beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser. Godkendte organer/organisationer er efterhånden ved at få kendskab til de muligheder, som direktivet giver dem, og få erfaring med at anvende det.

Der er imidlertid store forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til omfanget af anvendelse og effektiviteten af påbud. Dog forholder det sig således, at selv i de medlemsstater, hvor påbud betragtes som ret effektive og har stor udbredelse, udnyttes deres potentiale ikke fuldt ud på grund af en række mangler, der er identificeret i denne beretning. De vigtigste er: de **høje sagsomkostninger**, **procedurens længde**, **procedurens kompleksitet**, de forholdsvis **begrænsede virkninger** af afgørelserne om påbud og vanskeligheden ved at håndhæve dem. Disse vanskeligheder gør sig endnu mere gældende i forbindelse med søgsmål med påstand om forbud med en grænseoverskridende dimension.

Kommissionen noterer sig de problemstillinger, der er rejst af berørte parter, og deres forslag til at afhjælpe dem. Kommissionen vil fortsat overvåge anvendelsen af direktivet i medlemsstaterne. Den vil endvidere vurdere, hvordan de problemstillinger, der er identificeret i denne beretning, bedst kan tages op over for medlemsstaterne, og hvordan der kan opnås forbedringer inden for den gældende lovgivning. Kommissionen er af den opfattelse, at der ikke synes at være tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at foreslå ændringer af direktivet på nuværende tidspunkt, og vil nyvurdere situationen, når den udarbejder den efterfølgende beretning om direktivets anvendelse.